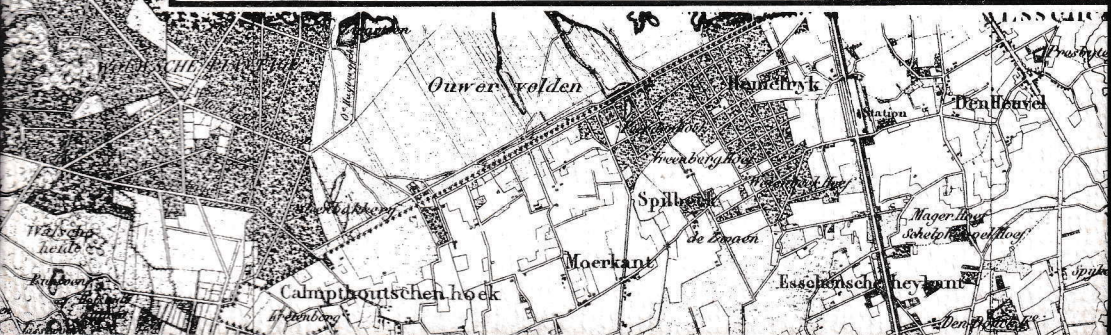

3/4- '91

De Wouwse Coöperatieve Zuivelfabriek

XV. Een zuivelgigant

Na de fusie tussen Wouw, Roosendaal en Huijbergen, was het einde nog niet in zicht. In Midden- en Oost-Brabant en in Limburg was het proces van blokvorming reeds in volle gang. Dat werd vooral veroorzaakt, doordat de samenleving eisen ging stellen aan de zuivelindustrie waaraan plaatselijke en regionale zuivelverenigingen niet meer konden voldoen. Alleen door krachten te bundelen kon op deze uitdaging het juiste antwoord gegeven worden. Op die manier kon ook in West-Brabant een onderneming gevormd worden die in staat zou zijn zich te meten met andere grote coöperaties, niet alleen in eigen land, maar ook in het buitenland. 97)

FUSIE.

Na verkennende besprekingen en voorbereidend werk door H. Witteveen werd op 7 september 1971 een werkgroep in het leven geroepen door de dagelijkse besturen van de zuivelcoöperaties in Roosendaal/Wouw, Zundert, Etten-Leur, Rijsbergen en Middelburg. Doel was het onderzoeken van een samenwerkingsverband. Tijdens die bijeenkomst in Oudenbosch, op neutraal terrein, werd besloten onmiddellijk aan het werk te gaan om tot fusie te komen. Toen bleek dat ook IJzendijke en Kloosterzande mee wilden werken, werd besloten tot het stichten van een nieuwe vereniging, waarna alle zeven coöperaties geliquideerd zouden worden. 98) Zes maanden later, op 21 maart 1972 was het zover dat alle coöperaties op dezelfde dag vergaderden over de fusievoorstellen. Van de ruim 3.000 opgeroepen leden verschenen er 53% op de vergadering, terwijl 29% zich per volmacht liet vertegenwoordigen. Met 97% van de stemmen werd de fusie goedgekeurd en op 8 mei 1972 kon de notariële acte worden getekend. Vanaf 2 januari 1972 werd de exploitatie van de bedrijven overgenomen onder de naam

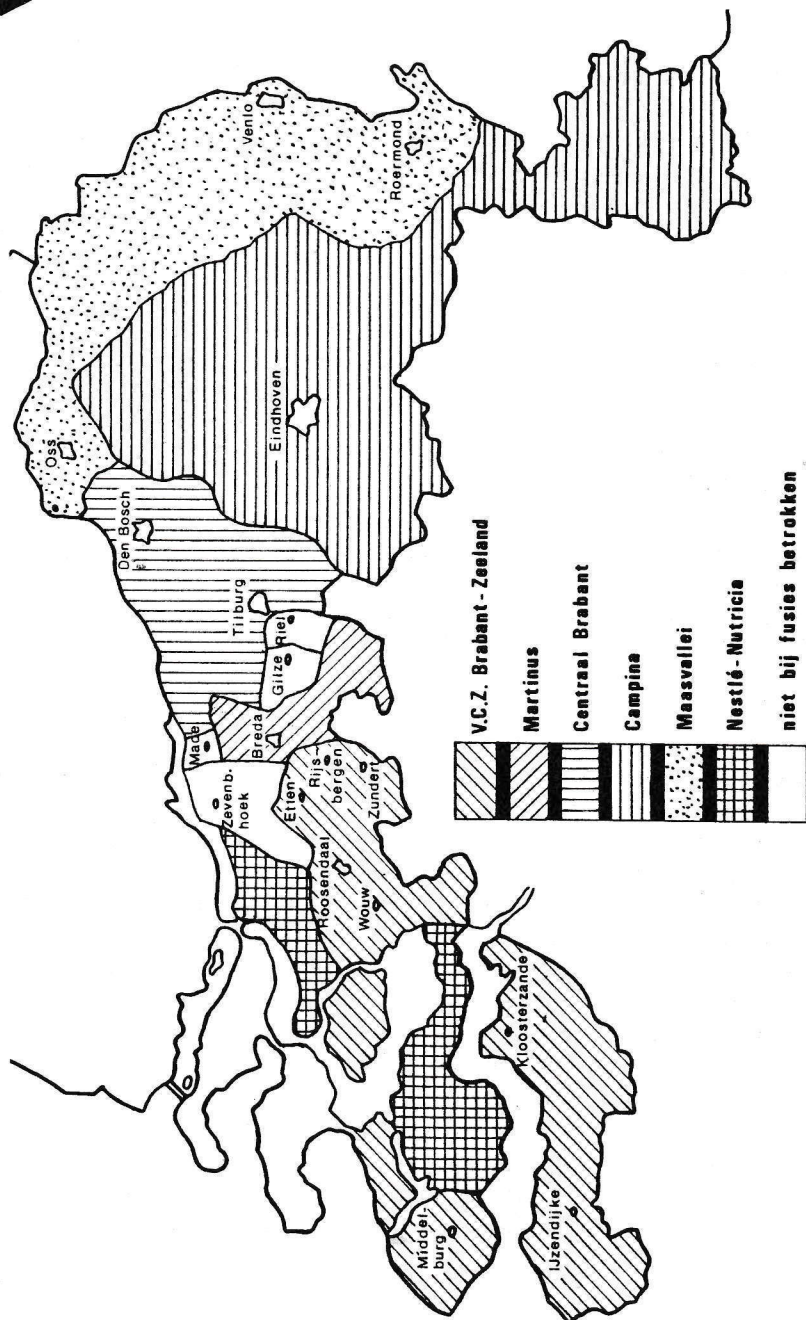

Foto genomen in 1983 bij het afscheid van dhr. Witteveen. Zittend v.l.n.r.: Jan v.d. Broek, een personeelsfunctionaris, H. Witteveen, G. v.d. Dussen. Staand: Frans Breugelmans, Wiebe Brandsma, twee personeelsfunctionarissen en Jac Willeme. (foto: coll. H. Witteveen).

Verenigde Coöperatieve Zuivelbedrijven "Brabant-Zeeland". Een eerste, belangrijke stap was gezet. Opnieuw een overtuigend bewijs van vertrouwen van de leden in hun leiders, maar ook een bewijs dat ingezien werd dat door de snel veranderende omstandigheden samenwerking onontbeerlijk was geworden. Het aloude principe: samen kun je veel meer dan alleen. Maar....dat is alleen bereikbaar door je zeggenschap en verantwoordelijkheid met anderen te delen, deed ook hier opgang. Omdat 1972 al voor de helft verstreken was voor het definitieve hoofdbestuur van de nieuwe fusie in functie kwam, konden maar weinig maatregelen meer getroffen worden om het rendement te verbeteren. Toch was directeur algemene zaken, H. Witteveen, de vroegere directeur van de Coöperatieve Wouwse Zuivelfabriek, na afloop van het boekjaar 1972 tevreden. De melkaanvoer steeg met 6% en de opbrengst van de produkten die werden geleverd aan de eigen verkoopvereniging D.M.V. waren achteraf gunstig.

REORGANISATIE.

In 1973 werd begonnen met de voorgenomen reorganisaties. In dat jaar werd de kaasfabriek in Rijsbergen gesloten. De melk uit deze kringen werd naar de andere aangesloten fabrieken gebracht. Op het gebied van het melkvervoer werden ook veranderingen doorgevoerd. Steeds meer melk werd per tankauto bij de bedrijven opgehaald en dat had weer gunstige gevolgen op de kostenontwikkelingen bij de VCZ "Brabant-Zeeland". Binnen het bedrijf daalde de kaasproduktie, maar Wouw liet een stijging zien in 1973. Dat kwam waarschijnlijk ook omdat Rijsbergen in de loop van het jaar gesloten werd. In 1973 werd in Wouw totaal 10.601.000 kg. melk verkaasd. Dat leverde 1.061.00 kg. kaas op. De totale produktie van kaas bij "Brabant-Zeeland" was echter teruggelopen van 2.460.000 kg. in 1972 naar 2.009.000 kg. in 1973. De reorganisatie werd in 1974 verder doorgevoerd. Toen ging de fabriek in Kloosterzande dicht. Het gebouw bleef evenwel nog in gebruik als melk-distributiecentrum. Hiermee was tevens een (voorlopig) einde gekomen aan de sanering binnen het bedrijf. De produktie van consumptiemelk was samengetrokken in Middelburg

Kaartje uit 1976 met daarop de verschillende fusiegebieden. (Archief H. Witteveen).

en Roosendaal. De kaasproduktie was ondergebracht in Wouw en Etten-Leur. In Roosendaal en Zundert werd overgegaan op moderne boterbereiding en de fabrieken in Rijsbergen, Kloosterzande en IJzendijke waren gesloten. De verdere sanering werd even in de ijskast gelegd omdat er in 1974/1975 al weer nieuwe fusieplannen bestonden. 99)

GROTER VERBAND.

Om de landelijke concurrentie aan te kunnen gaan, werd door de bedrijven besloten om de verkoopactiviteiten in het hele zuiden te bundelen. De verschillende bedrijven lieten hun eigen merknaam vallen en gingen hun produkten onder de naam "Campina" verkopen. Dat kon gemakkelijk omdat in juni 1973 ook de twee zuivelverkoopverenigingen gefuseerd waren. De Z.E.V. in Breda en de verkoopvereniging van de Coöperatieve Zuidnederlandse Zuivelbond in Roermond gingen onder de naam D.M.V. verder. 100)

Al eerder waren er fusies geweest elders in het zuiden. Zuid-Limburg fuseerde met Campina (Eindhoven). De fabrieken langs de Maas van Oss tot Roermond verenigden zich in de coöperatie Maasvallei. De fabrieken St. Jan in Den Bosch en CTM in Tilburg gingen samen in "Centraal Brabant" en de fabrieken rondom Breda voegden zich samen tot "St. Martinus". Deze coöperaties fuseerden in 1976 samen met de VCZ "Brabant-Zeeland" tot de zuivelgigant "Campina" en bezaten daarmee zowat de gehele zuidelijke markt. In de loop der jaren kwamen daar nog wat kleinere coöperaties in Brabant bij. Als handelsmerk was reeds gekozen voor de naam Campina en daarnaast was de handelsnaam "Creamex" opgekocht waardoor consumptiemelk in het gehele land op de markt gebracht kon worden. De coöperatie van Wouw van weer is in deze grote machine slechts een klein radertje. 101)

Voor een goed beeld was het echter nodig om de fusies na het opheffen van de Wouwse coöperatie kort te belichten. Als afsluiting nog wat cijfertjes met betrekking tot melkproduktie in de perioden waarin de fusies plaatsvonden.

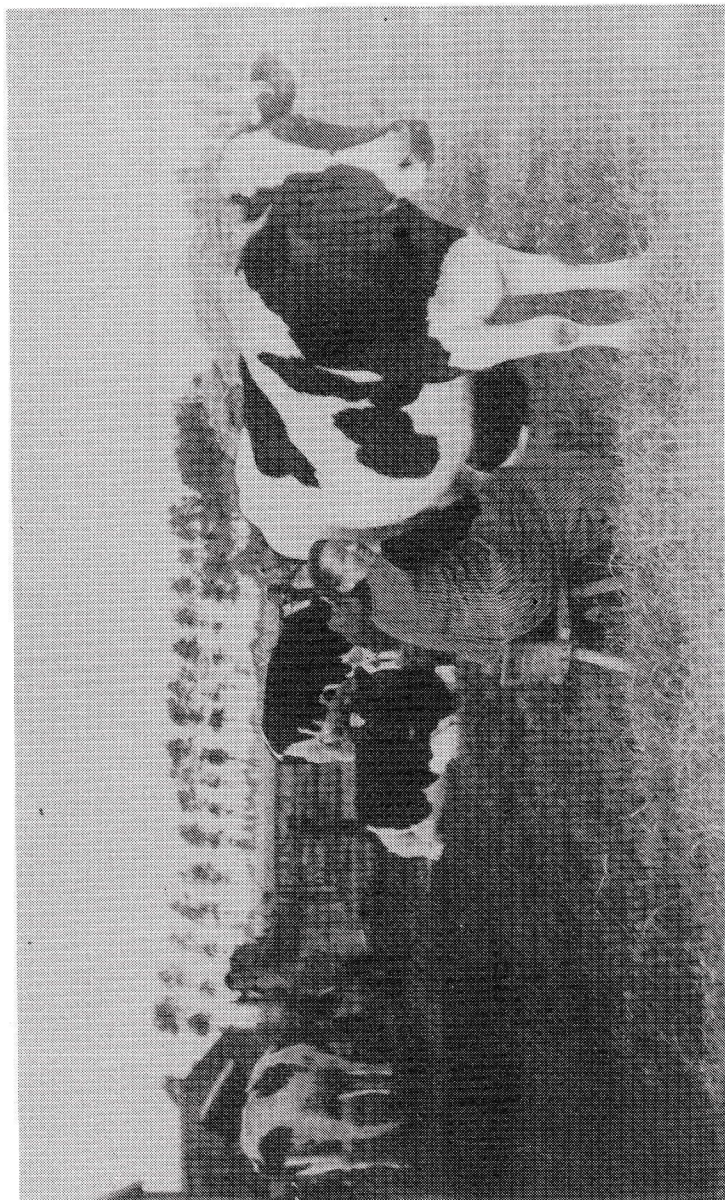
Melkaanvoer vanaf 1964.

1964: 't Anker Roosendaal	23.853.072 kg.	
Zuivelfabriek Wouw	16.963.568 kg.	
Na de fusie totaal		40.816.640 kg.
1965: VCZ Roosendaal		41.154.351 kg.
1966: VCZ Roosendaal		42.912.321 kg.
1967: VCZ Roosendaal		45.193.954 kg.
1968: VCZ Roosendaal	47.193.954 kg.	
De Hoop Huijbergen	4.534.312 kg.	
Na de fusie totaal		51.728.266 kg.
1969: VCZ Roosendaal		53.916.523 kg.
1970: VCZ Roosendaal		58.126.250 kg.
1971: VCZ Roosendaal	60.347.246 kg.	
Walcheren, Middelburg	28.394.217 kg.	
Landbouw, Welvaren (Zdrt)	22.784.674 kg.	
De Hoop, Etten-Leur	18.221.315 kg.	
St.Bavo, Rijsbergen	13.985.383 kg.	
Eensgezindheid, IJzen- dijke	7.227.783 kg.	
Boterfabriek Kloosterz.	5.886.466 kg.	
Na de fusie totaal		156.847.084 kg.
1972: VCZ Brabant-Zeeland		166.641.083 kg.
1973: VCZ Brabant-Zeeland		172.960.460 kg.
1974: VCZ Brabant-Zeeland		180.343.417 kg.
1975: VCZ Brabant-Zeeland	180.229.322 kg.	
Campina Eindhoven	698.194.734 kg.	
Maasvallei Roermond	396.491.851 kg.	
Centr.Brabant Tilb.	291.732.360 kg.	
Martinus Breda	105.860.514 kg.	
Na de fusie totaal		1.672.508.781 kg.

Aantekeningen bij het kaartje met de situatie in 1950.

In 1990 werd nog in 10 fabrieken melk verwerkt.

Eindhoven	- consumptiemelk
Tilburg	- kaas
Bergen Rijkevoort	- kaas en consumptiemelk
Bergeijk	- gecondenseerde melk
Zevenbergschenhoek	- melkpoeder en boter
Den Bosch	- boter
Roermond	- ijs
Asten	- kaas
Boekel	- kaas

Melken gebeurde vroeger met de hand. Dit is niet Mooi
Maaiké uit het gedicht van Clinge Doorenbos, maar Sjo
Dekkers - van Loon op een weiland achter hoeve De Kleine
Plas. (foto: coll. mevr. E. van Heijst).

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.

